

A photograph of children running in a field at sunset, with their arms outstretched, silhouetted against the bright sun. The scene is warm and joyful, with long shadows and a golden glow.

Kommuneplanens handlingsdel Økonomiplan 2026-2029 Budsjett 2026

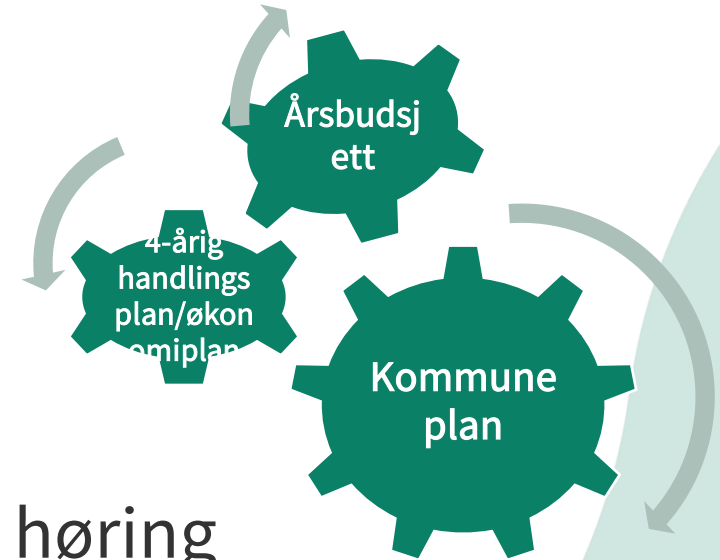
Kommunedirektørens
forslag - 5. november
2025

INNRETNING

- HISTORISK OG NØDVENDIG PRIORITERING AV ELDREOMSORG
- IKKE LAGT INN NOE PÅ SKOLESTRUKTUR I PÅVENTE AV PÅGÅENDE UTREDNING
- REALISTISK TILNÆRMING, MEN OGSÅ MYE RISIKO
- BRUKER AV FOND
- FORTSATT OMSTILLINGSBEHOV
- BÆREKRAFTSPROSJEKTET

Introduksjon – historisk og nødvendig satsing på eldreomsorg

- Innretning og hovedbudskap
- Prosessen
- Bærekraftprosjektet
- Våre ansatte – vår viktigste ressurs!
- Forslag fra de ulike partiene/blokkene ut på høring

Hvor er Kongsvinger?

- God skår på kommunebarometeret
- Det ytes gode tjenester
- Mye positivt som skjer i kongsvingersamfunnet
- Stabile folketall
- Næringslivet
- Kongsvinger 2050

Hvilke grep er nødvendig for å snu utviklingen og realisere omstillingsbehovet?

Innhold

- Økonomisk status og rammebetingelser
- Økonomisk bærekraft
- Forutsetninger
- Forslag kommunalområdene
- Investeringer
- Prosess og videre arbeid

Viktigste forhold i forslaget

- Et budsjett preget av realisme, men også mye risiko
- Vesentlig økning i budsjетtrammer til helse og mestring
 - 60 nye sykehjemsplasser i drift fra 2030
 - Styrket tiltak i hjemmetjeneste, kjøpsplasser og utskrivingsklare pasienter i 2027, 2028 og 2029 i forkant av at nye sykehjemsplasser er klare
- Oppvekst og læring – tiltak med realisme
- Alminnelig eiendomsskatt økt til 5,2 promille – 5 MNOK
- Salderer 2027, 2028 og 2029 med samlet 44 MNOK fra disposisjonsfondet for å gå i balanse
- Saldo disposisjonsfond 31.12.2024=326 MNOK og per 31.12.2029= 326 MNOK (forutsatt at netto driftsresultat nås i 2025) – NB 200 MNOK er knyttet til premieavvik

Økonomisk status og rammebetingelser

Status i 2025

- Prognose for resultat per 2. tertial – mindreforbruk 26 MNOK
- Flere tiltak som pågår
- Samlet siden 2024 redusert med 38,7 årsverk hvorav 15,7 er fortrinnsrett
- Omstillingsutfordringene er uendret
- Bærekraft 2025-2028 (2030) med bistand fra PwC
- Prosessen i år med sterk involvering av politikerne
- Planforutsetningssak 2024
- Rammesak 2025 – flere saker med utdyping
- Teoretisk handlingsrom (Kostra)

Forslag til statsbudsjett

- Vekst i frie inntekter 3,5 prosent
 - Region Innlandet 4,3 prosent
 - Landsgjennomsnitt 4,1 prosent
- Deflator 3,5 prosent
- **Ingen realvekst**

Omtale av de største endringene i statsbudsjettet og konsekvenser for Kongsvinger

- **Barnehage** – helårsvirkning av redusert foreldrebetaling med 800 kroner.
 - Økt rammetilskudd dekker tapt inntekt
 - Bemanningsnorm?
- **Styrket bemanning SFO** – ingen helårseffekt av tiltak fra 1. august 2025
- **Øremerket tilskudd til topping av bemanning i barnehage** – kommunene må søke på dette
- **Flere elever i statlige og private skoler** – rammetilskudd reduseres
- **Kommunehelse – økt basistilskudd fastleger**
 - Økt rammetilskudd dekker økte utgifter, men
- **Barnevern** – full egenandel for spesialiserte fosterhjem etter avslutning av overgangsordning
- **Ressurskrevende tjenester** – økt innslagspunkt
- **Investeringstilskudd til 1500 heldøgns omsorgsplasser**
- **Nye tilskuddsordninger for private og frivillige og ideelle aktører som gjelder tilpasning av bolig og aktivitetstiltak for eldre**

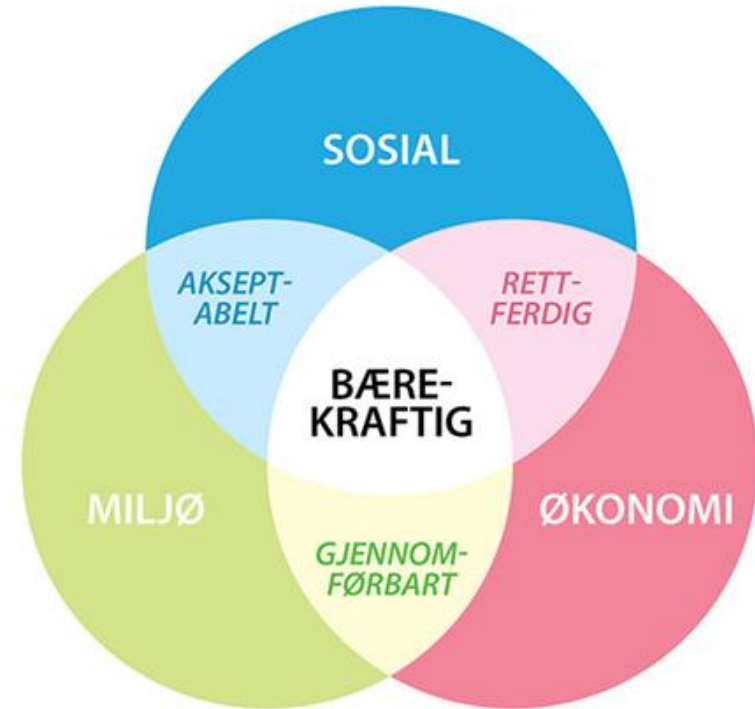
Økonomisk bærekraft

Hvorfor skal vi omstille? Hva betyr det egentlig?

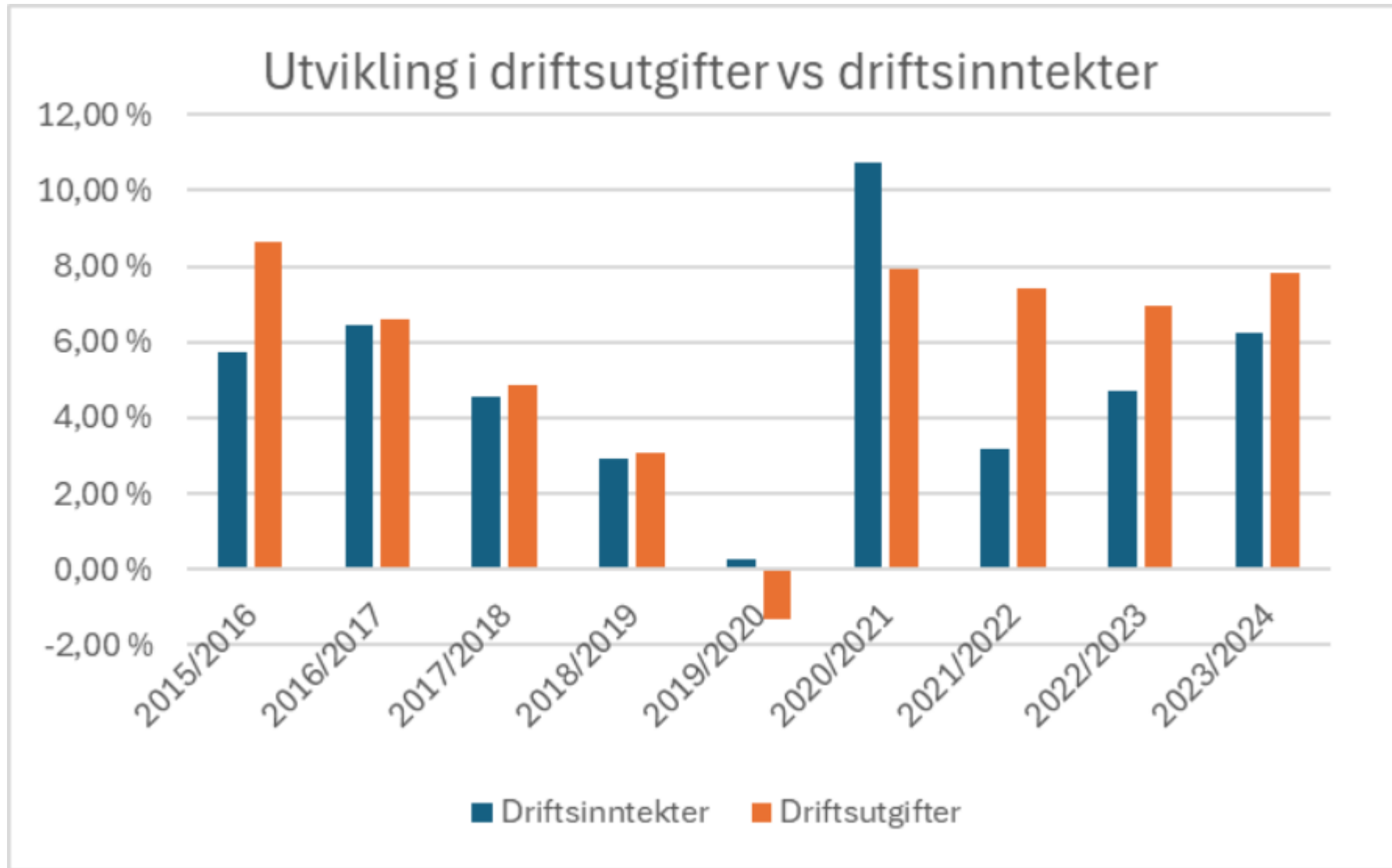
- Utgiftsnivået er for høyt i forhold til hva vi har å rutte med
- Det må skje en omstilling i takt med endringene i befolkningen, med færre yngre og flere eldre
- Vil kreve mye av oss
- Transformasjon – løse oppgaver på andre og helt nye måter

Tre store utfordringer nå og i årene som kommer

- Tilpasse aktivitetsnivået og kjernetjenestene til de økonomiske rammebetingelsene i takt med de demografiske endringene
- Beholde og rekruttere ansatte med riktig kompetanse
- Skape nødvendig handlingsrom for framtidige investeringer og realisere kommuneplanens samfunnsdel
- Vesentlige forhold:
 - Klima og det grønne skiftet
 - Totalforsvar og beredskap og sikkerhet

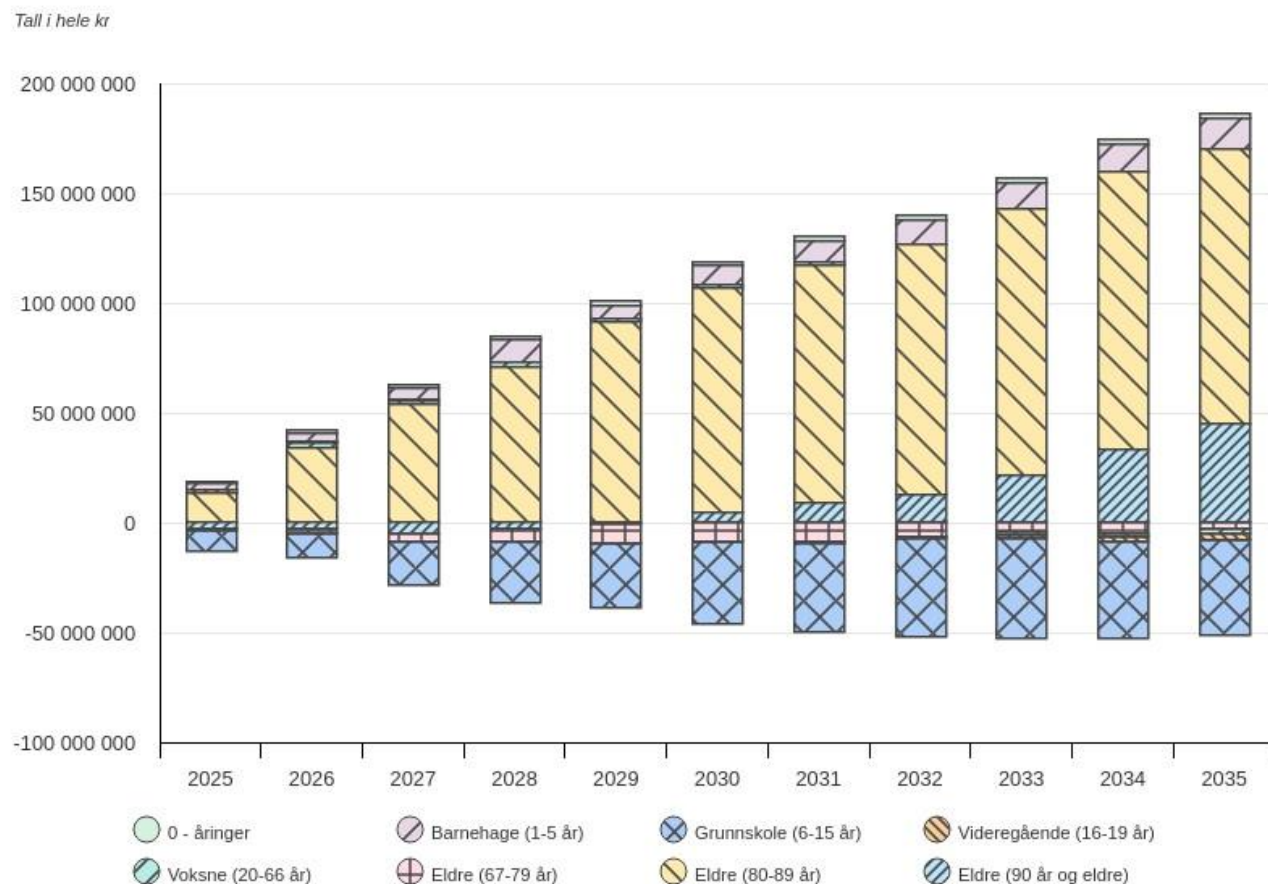

Endring i driftsutgifter og driftsinntekter siden 2014

Veksten i utgifter har i alle år vært høyere enn veksten i inntekter (med noen få unntak)

Demografiutvikling 2025-2035

Illustrerer hvordan driften må omlegges de neste 10 årene.

Sterk økning i de eldste aldersgruppene, mens de yngste reduseres.

Hovedtall

2 058 355

Totale driftsinntekter

-12 269

Netto driftsresultat

18 220

Antall innbyggere

1 626 880

Netto lånegjeld

87 197

Eiendomsskatt

132 400

Årlige investeringer

2 006 596

Totale driftsutgifter

0,6 %

Driftsresultat i prosent av driftsinntekter

93 444

Renteutgifter

51 819

Avdrag

5,1 %

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

78,0 %

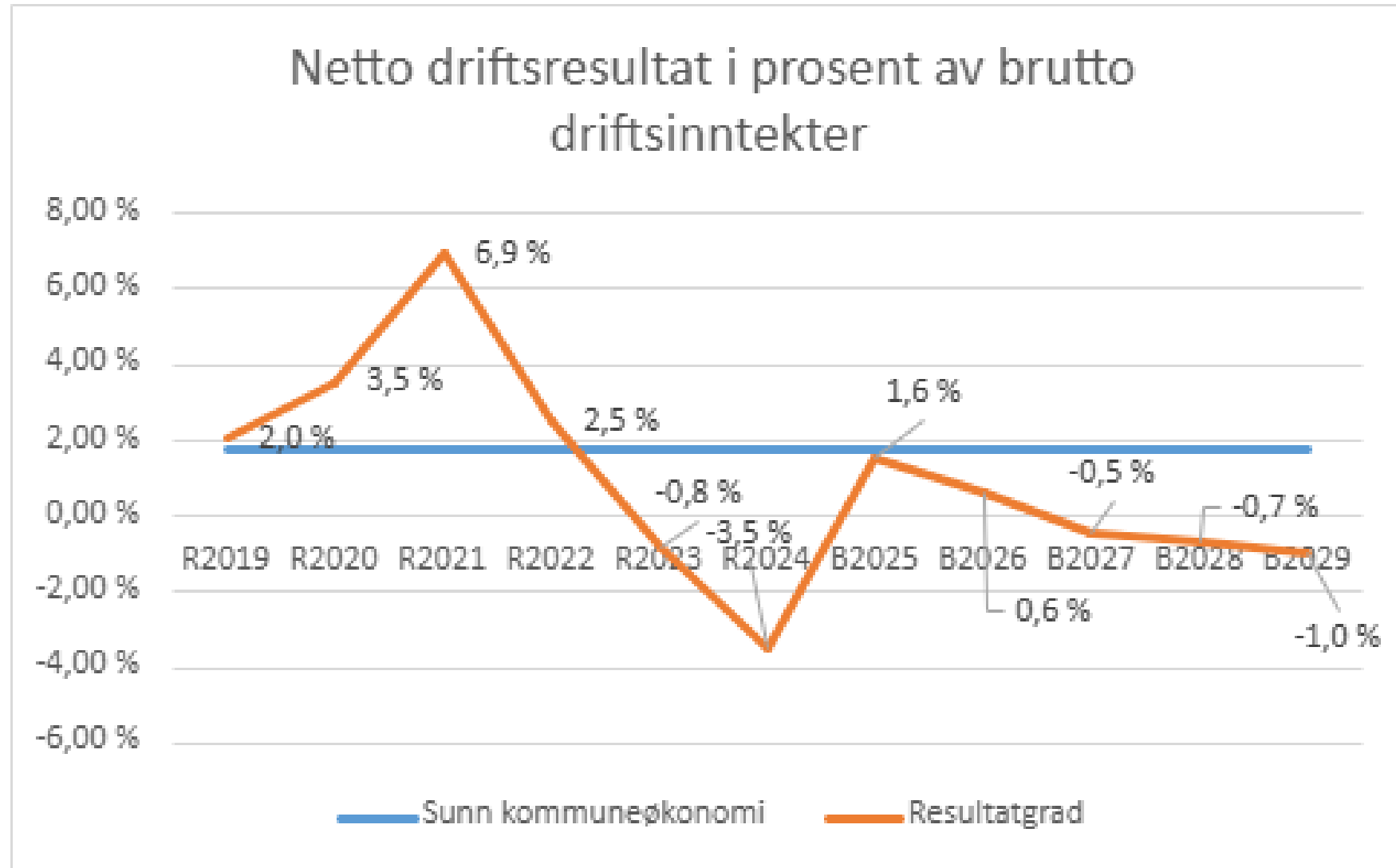
Andel lånefinansiering

Bærekraftig økonomi og indikatorer for sunn kommuneøkonomi

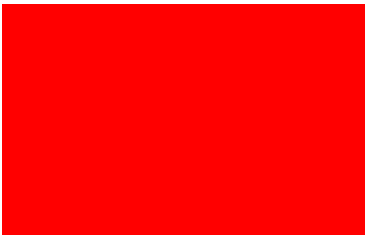
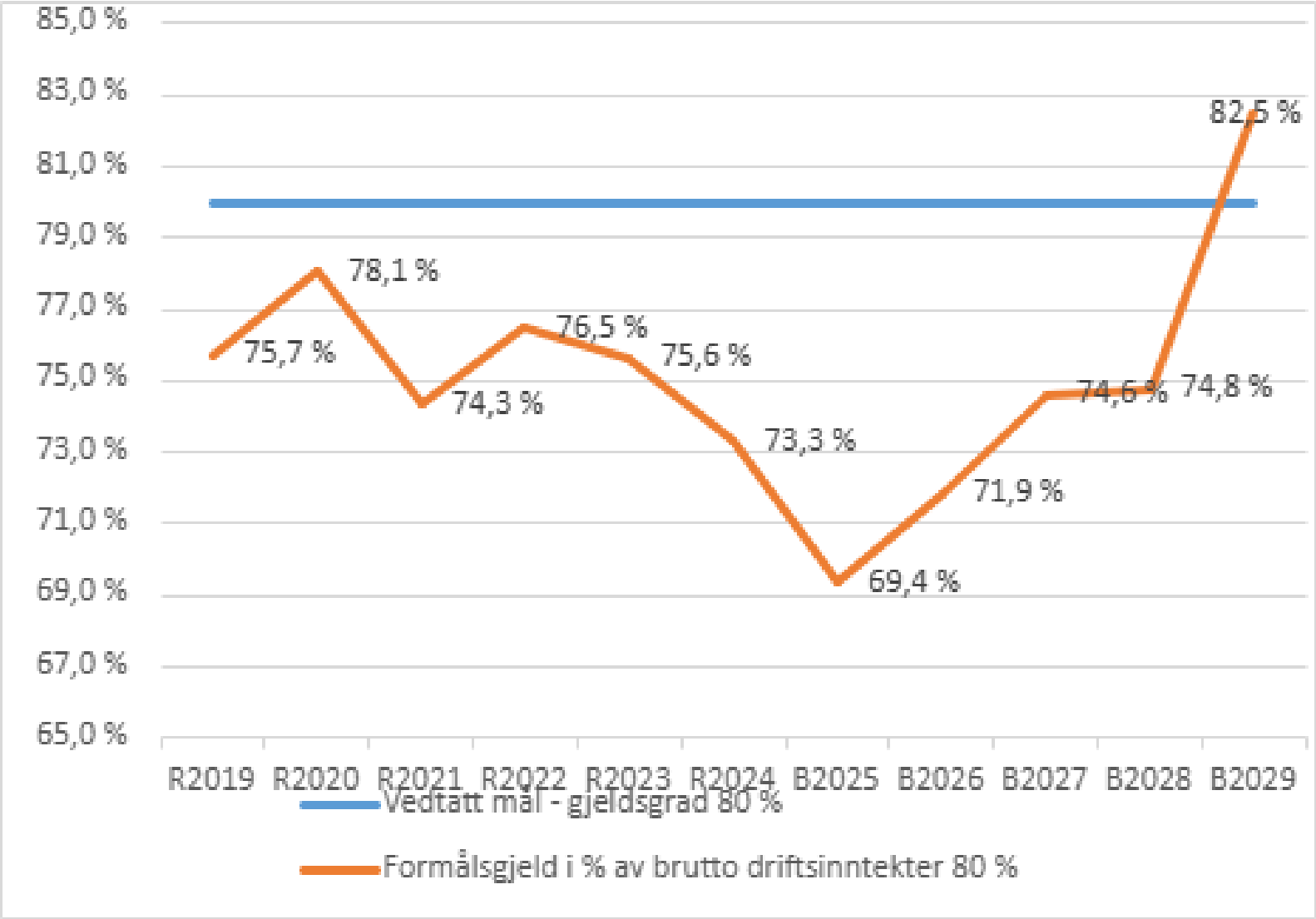
- Resultatgrad større enn 1,75 %
- Gjeldsgrad lavere enn 80 %
- Disposisjonsfondets størrelse større enn 8 %
 - av brutto driftsinntekter

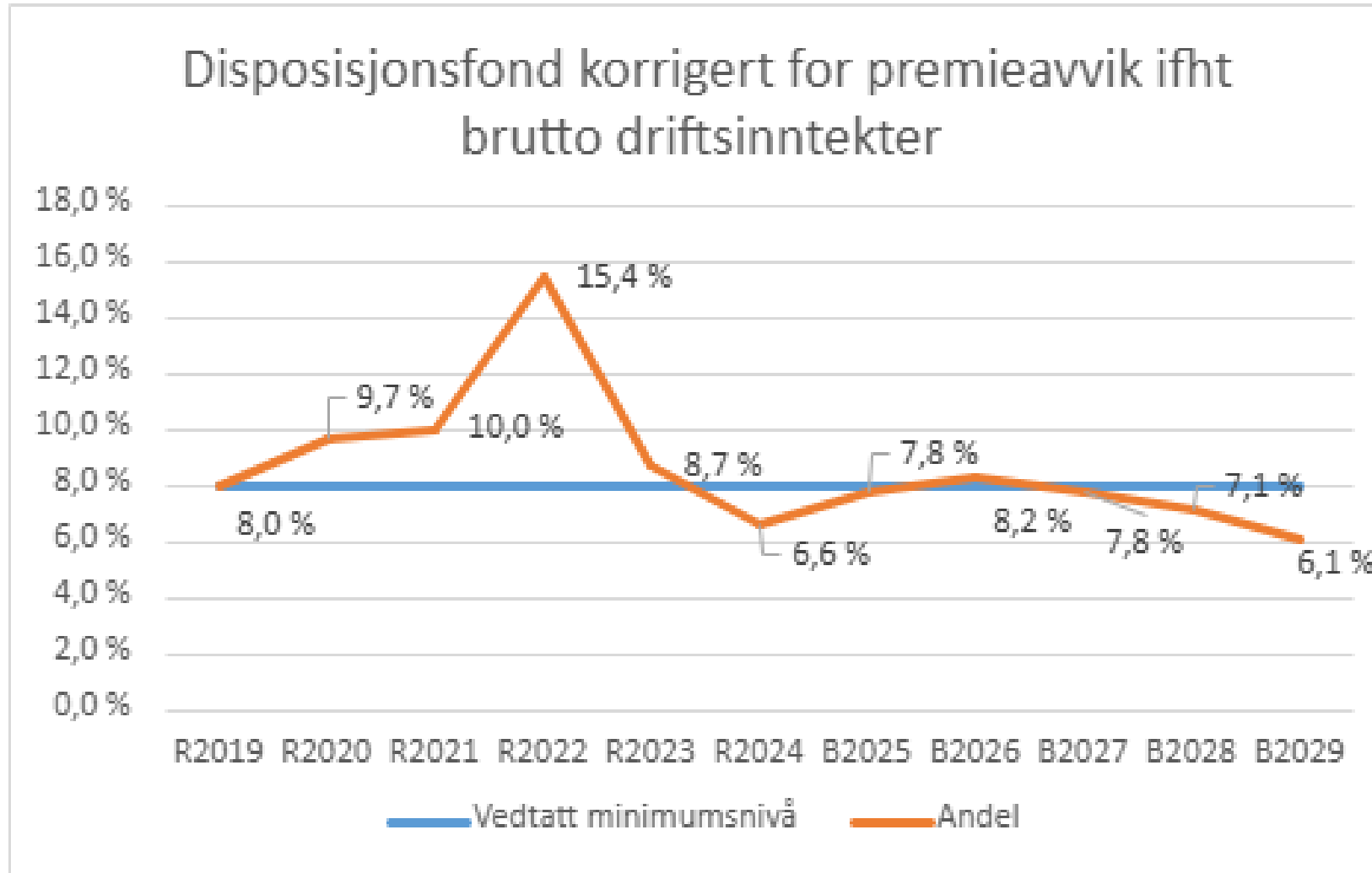
Resultatgrad - større enn 1,75 %

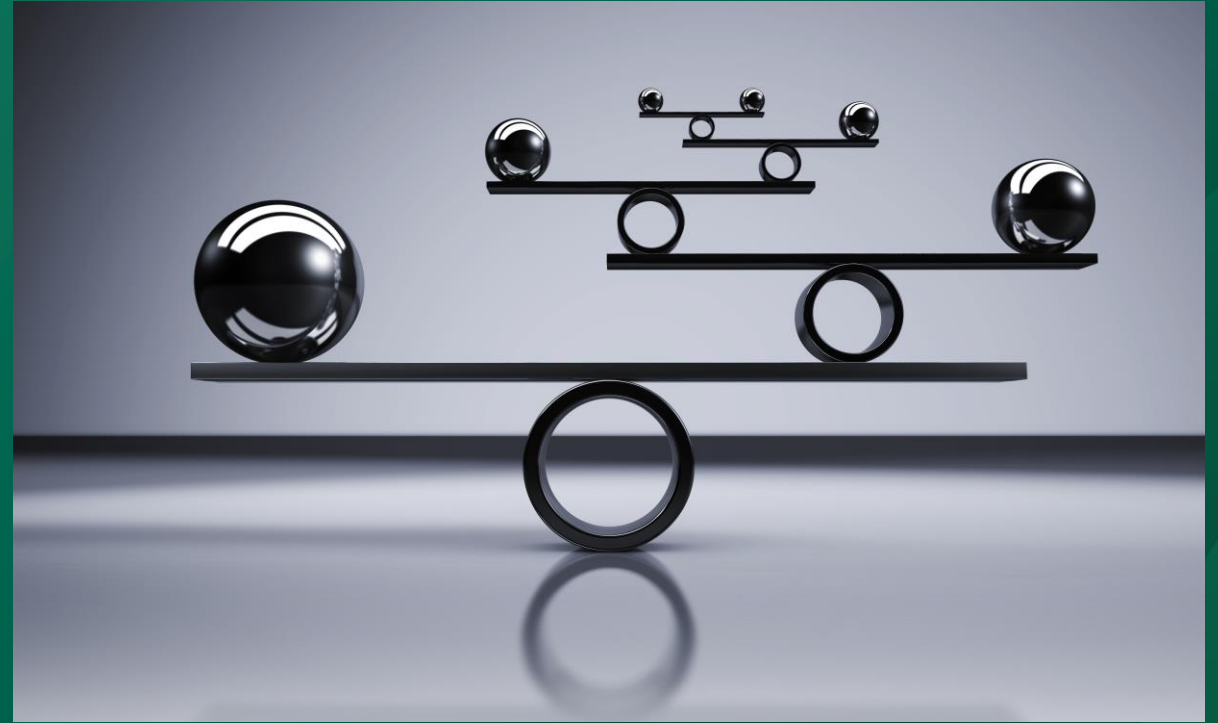
Gjeldsgrad – lavere enn 80 %

Disposisjonsfond korrigert for premieavvik - større en 8 %

Forutsetninger

Budsjettforutsetninger/premisser forts.

- Budsjettet for 2026 og handlings- og økonomiplan 2026-2029 er framstilt i 2026-kroner.
- Budsjettforslagene er satt opp i forhold til budsjett 2025.
- Befolkning per 1. juli 2025 18 138 innbyggere og per 1. januar 2026 er det lagt til grunn samme nivå.
- Det er lagt inn en lønnsvekst på 4 prosent og en prisvekst på 2,8 prosent som gir en kommunal deflator på 3,5 prosent for 2026. Dette er i tråd med forutsetningene i statsbudsjettet.
- Pensjonskostnadene ligger fast i hele planperioden.
- Det er lagt opp til en skattevekst lavere enn landsgjennomsnittet som følge av at Kongsvinger er en lavinntektskommune (gjennomsnittlig skatteinntekt per innbygger er lavere enn landsgjennomsnittet).

Budsjettforutsetninger/premisser

- Rammetilskuddet er budsjettert i tråd med forslaget i Statsbudsjettet som forelå den 15. oktober 2025.
- Driftsrammene til kommunens selskaper er justert med deflator 3,5 %, dersom ikke annet er vedtatt.
- Det er ikke funnet rom for egenfinansiering av investeringer i planperioden.
- Det påløper flytende rente på samtlige lån i perioden.
- Renteutgiftene er budsjettert i tråd med investeringsbudsjettet og forventet renteutvikling basert på beregninger fra KBN Finans.
- Avdrag på lån er budsjettert i tråd med forskrift om minimumsavdrag for lån.
- Endringer i gebyrregulativet er budsjettert i tråd med deflator der ikke annet er fastsatt.
- Kulturenheten er flyttet til kommunalområde miljø og samfunn fra 1. januar 2026.

Områder i forslaget med stor risiko

Skatteinngang	Rentenivå	Lønns- og prisvekst	Ressurskrevende tjenester	Uforutsette forhold
Statlige føringer i perioden (eksempelvis bemanningsnormer)	Pensjonsutgifter og premieavvik	Kapasitet til å iverksette tiltak	Endringsevne- og vilje	Samhandling
	Resultatgrad	Gjeldsgrad	Press på disposisjonsfond	

Forslag - kommunalområdene

Oversikt og struktur

Kongsvinger kommune / Budsjettinnspill / Rammeoversikt

Inkluder dokumentversjon: ☐ Av

	2026	2027	2028	2029
► Vedtatt budsjett	1 426 763	1 426 763	1 426 763	1 426 763
▼ Konsekvensjustert budsjett	31 581	21 985	11 889	11 889
► Tekniske justeringer	0	0	0	0
► Vedtak forrige periode	-15 981	-25 577	-35 673	-35 673
► Lønns- og prisvekst	47 562	47 562	47 562	47 562
▼ Nye tiltak og realendringer budsjett	61 492	83 532	92 652	103 652
► Innsparingstiltak	-3 909	-5 087	-5 087	-5 087
► Nye tiltak	65 401	88 619	97 739	108 739
Rest til fordeling (+) / Rest udekket (-)	0	0	0	0
Ramme 2026-2029	1 519 836	1 532 280	1 531 304	1 542 304

Helse og mestring

Kongsvinger kommune / 4 Helse og mestring / Budsjettinnspill / Rammeoversikt

Inkluder dokumentversjon: ☐ Av

	2026	2027	2028	2029
► Vedtatt budsjett	589 879	589 879	589 879	589 879
► Konsekvensjustert budsjett	18 570	15 380	7 960	7 960
▼ Nye tiltak og realendringer budsjett	32 604	57 207	67 207	77 207
► Innsparingstiltak	-1 652	-2 077	-2 077	-2 077
► Nye tiltak	34 256	59 284	69 284	79 284
Rest til fordeling (+) / Rest udekket (-)	0	0	0	0
Ramme 2026-2029	641 053	662 466	665 046	675 046

Nye innsparingstiltak – 2,077 MNOK:

- Avvikle kantinedrift rådhuset 0,85 MNOK
- Avvikle livsgledesertifisering 0,8 MNOK
- Vikarutgifter 0,4 MNOK

«Nye tiltak» - 34,3 MNOK – 79,3 MNOK:

- Økte behov pleie og omsorg: 25-35-45 MNOK
- Redusert refusjon ressurskrevende 17,6 MNOK
- Nye tiltak ressurskrevende: 2,7 MNOK
- Økt basistilskudd fastleger: 1,9 MNOK
- Økte lønnskostnader: 6 MNOK
- BPA: 5,4 MNOK

Oppvekst og læring

Kongsvinger kommune / 3 Oppvekst og læring / Budsjettinnspill / Rammeoversikt

Inkluder dokumentversjon: ☐ Av

	2026	2027	2028	2029
► Vedtatt budsjett	567 004	567 004	567 004	567 004
► Konsekvensjustert budsjett	15 890	14 253	15 237	15 237
▼ Nye tiltak og realendringer budsjett	27 216	27 216	27 216	27 216
► Innsparingstiltak	-1 251	-1 251	-1 251	-1 251
► Nye tiltak	28 467	28 467	28 467	28 467
Rest til fordeling (+) / Rest udekket (-)	0	0	0	0
Ramme 2026-2029	610 110	608 473	609 457	609 457

Nye innsparingstiltak - 1,2 MNOK:

- Dannelsesstur 1 MNOK
- Vikarutgifter 0,251 MNOK

Nye tiltak - 28,5 MNOK:

- Helårsvirkning redusert foreldrebetaling 2,7 MNOK
- Realistisk budsjett skoleskyss 1,3 MNOK
- Økt bemanning barnehage og SFO jf. statsbudsjettet 2025
- Økt tilskudd til private barnehager 7 MNOK
- Barnevern: økt ramme kjøp av tjenester fra staten 4,9 MNOK
- Barnevern: økt ramme til plasserte barn 2,6 MNOK

Miljø og samfunn

Kongsvinger kommune / 2 Miljø og samfunn / Budsjettinnspill / Rammeoversikt

Inkluder dokumentversjon: ☐ Av

	2026	2027	2028	2029
► Vedtatt budsjett	162 554	162 554	162 554	162 554
► Konsekvensjustert budsjett	-1 426	-6 345	-8 855	-8 855
▼ Nye tiltak og realendringer budsjett	-402	-402	-402	-402
► Innsparingstiltak	-402	-402	-402	-402
Rest til fordeling (+) / Rest udekket (-)	0	0	0	0
Ramme 2026-2029	160 725	155 806	153 296	153 296

Nye innsparingstiltak – 0,4

MNOK:

- Økt salg tømmer
kommuneskogen 0,4

HR og organisasjon

Kongsvinger kommune / 1 HR og organisasjon / Budsjettinnspill / Rammeoversikt

Inkluder dokumentversjon: ☐ Av

	2026	2027	2028	2029
► Vedtatt budsjett	46 844	46 844	46 844	46 844
► Konsekvensjustert budsjett	2 426	2 576	1 426	1 426
▼ Nye tiltak og realendringer budsjett	15	-158	-1 038	-38
► Innsparingstiltak	-285	-1 038	-1 038	-1 038
► Nye tiltak	300	880	0	1 000
Rest til fordeling (+) / Rest udekket (-)	0	0	0	0
Ramme 2026-2029	49 285	49 262	47 232	48 232

Nye innsparingstiltak – 0,3-1,038 MNOK:

- Endret drift samfunnsmedisinsk senter 0,753 MNOK fra 2027
- Reduksjon årsverk kommunikasjonsrådgiver 0,981 MNOK

Nye tiltak – 0,3-0,9 MNOK:

- innføring av nytt sak/arkivsystem

Økonomi og regionale tjenester

Kongsvinger kommune / 5 Økonomi og regionale tjenester / Budsjettinnspill / Rammeoversikt

Inkluder dokumentversjon: ☐ Av

	2026	2027	2028	2029
► Vedtatt budsjett	59 904	59 904	59 904	59 904
► Konsekvensjustert budsjett	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300
▼ Nye tiltak og realendringer budsjett	2 059	-331	-331	-331
► Innsparingstiltak	-319	-319	-319	-319
► Nye tiltak	2 378	-12	-12	-12
Rest til fordeling (+) / Rest udekket (-)	0	0	0	0
Ramme 2026-2029	58 663	56 273	56 273	56 273

**Nye innsparingstiltak –
0,319 MNOK**
- reduserte utgifter drift
av egneid fiber 0,3 MNOK

Nye tiltak:
- bredbånd avslutning i 2026 2,39 MNOK
- korrigeringer av ramme Revisjon Øst IKS ,
Kontrollutvalg og Konsek ØST IKS

Investeringer, gjeld og renter

Investeringer

- Sum investeringer i varige driftsmidler: 736 MNOK
- Bruk av lån: 436 MNOK
- Tilskudd: 200 MNOK
- Største enkeltinvesteringer:
 - Nye sykehjemsplasser 316 MNOK
 - Kongsbadet fra 2029 (oppstart)
 - Flomverk Gjemselund 102 MNOK

Utvikling av gjeld

Lånetype (tall i tusen)	Saldo pr. 31.12.2025	Saldo pr. 31.12.2026	Saldo pr. 31.12.2027	Saldo pr. 31.12.2028	Saldo pr. 31.12.2029
Startlån	462 572	493 180	521 790	547 758	571 924
Investeringslån, herav	1 529 916	1 587 153	1 616 910	1 602 365	1 748 518
<i>Formålslån</i>	<i>1 403 109</i>	<i>1 479 101</i>	<i>1 527 613</i>	<i>1 531 823</i>	<i>1 696 732</i>
<i>Forretningslån*</i>	<i>126 807</i>	<i>108 052</i>	<i>89 297</i>	<i>70 542</i>	<i>51 786</i>
Totalt	1 992 488	2 080 333	2 138 700	2 150 123	2 320 442

Formålslån øker med 293 MNOK eller 21 prosent i perioden.

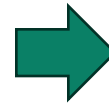
Finanspostene

	Regnskap 2024	Rev. bud. i fjor 2025	Økonomiplan			
			2026	2027	2028	2029
Renteinntekter og utbytte	-35 311	-33 950	-39 253	-36 059	-35 526	-34 912
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	103 898	100 711	93 444	87 877	89 017	90 920
Avdrag på lån	52 045	52 400	51 819	55 447	58 249	59 330
Netto finansinntekter/finansutgifter	120 632	119 161	106 010	107 265	111 740	115 338
Finansutgifter i tjenesteområdene	13	-20	-20	-20	-20	-20
Totale finansutgifter	120 644	119 141	105 990	107 245	111 720	115 318
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0

Noe lavere netto renteutgifter – men høyere enn forventet på sikt.
Øker betydelig fra 2029 og videre i 2030

Eiendomsskatt

- Alminnelig eiendomsskatt (næring etc.) fra 4,2 til 5,2 promille
- Ubebygde tomter fra 6,24 promille til 7 promille
- Bolig og fritidseiendommer er uendret på 4 promille

Prognose 2025: 82,2 MNOK
Budsjett 2026: 87,2 MNOK
Økt inntekt 5 MNOK

Framdriftsplan, leseveiledning, politikermodul og litt om flate kutt

Framdriftsplan

- Kommunedirektørens forslag presenteres **5. november** (opplæring i politikermoduleen)
- Formannskapsmøte – **innstilling 19. november**
- Formannskapets innstilling legges ut på høring i perioden 21. november – 5. desember
- Høringsfrist 5. desember
- Spørsmålsrunde 1: 13.11. – 17.11.
- Spørsmålsrunde 2: 10.12. – 12.12.
- Kommunestyrets behandling **17. desember**
- Eldreråd 24.11.
- Råd for funksjonsnedsatte 24.11.
- Ungdomsrådet 13.11.
- Administrasjonsutvalg 12.11.
- Hovedarbeidsmiljøutvalg 30.10.

Leseveiledning dokumentet

- Stort dokument med mange detaljer – ikke lett å få oversikt
- Kommunestyret fatter vedtak i tråd med innstillingen i saksfremlegget med vedlegg og gjeldende økonomireglement jf. innstillingens pkt 2 og 3 - lovpålagte oversikter.
- Kommunalområdene:
 - **Lik struktur:**
 - Vedtak forrige periode, innsparingstiltak, nye tiltak og ønskede tiltak som IKKE er MED i økonomiplanforslaget fra kommunedirektøren.
 - Kan bli uoversiktlig i år spesielt på helse og mestring
 - Måltabell med indikatorer og oppdrag
 - Kostraanalyse
 - Investeringsbudsjett

Politikermodul

- Opplæring 5. november
- Partienes forslag til innstilling bør foreligge som del av høringsgrunnlaget
- Det er ikke kommunedirektørens forslag som legges ut
- Fortrinnsvis færre verbalforslag
- Administrasjonen foretrekker en ren teknisk sjekk av forslag forut for behandling – luke ut rene tekniske feil
- Eks. vis at alle forslag til endringer har inndekning
- Skillet drift og investeringer
- Flate kutt og potensiell Robek-innmelding som skjer på objektivt grunnlag